nefytobulletin

nefyto bulletin – 2021 / 2

De zoektocht naar weerbare teeltsystemen

ONDERZOEKSPROJECT AKKERBOUW OP ZANDGROND

>>>

De blik vooruit en het stokje doorgeven

>>>

Lezers waarderen Nefyto Bulletin

>>>

NEFYTO BULLETIN –– MAART 2021
Nefyto Bulletin is een uitgave van Nefyto. Nefyto – Dutch Crop Protection Association – behartigt belangen van bedrijven die chemische & biologische gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelen voor de Nederlandse markt. Nefyto Bulletin verschijnt maandelijks in digitale vorm en ieder kwartaal in print. Aan- en afmelding voor een kosteloos abonnement kan via dit formulier.
REDACTIE Nefyto, Postbus 80523, 2508 GM Den Haag – nefyto@nefyto.nl – www.nefyto.nl – @nefytoNL
TEKST EN REALISATIE Fred Meijer Communicatie **ONTWERP EN LAY-OUT** Cyril Strijdonk Ontwerpburo, Gaanderen **FOTOGRAFIE** Wageningen UR

De zoektocht naar weerbare teeltsystemen

ONDERZOEKSPROJECT AKKERBOUW OP ZANDGROND

Hoe te komen tot weerbare teeltsystemen in de akkerbouw? Dat is de onderzoeksvraag van het project 'Integrale aanpak gewasbescherming voor de akkerbouw op zand'. In dit publiek-private onderzoek, met onder meer twee Nefyto-deelnemers als participanten, wordt gekeken hoe akkerbouwers minder afhankelijk kunnen worden van gewasbeschermingsmiddelen. Projectleider Marleen Riemens en onderzoeker Hilfred Huiting vertellen erover. Beiden zijn werkzaam bij Wageningen University & Research.

Op zand, maar ook op klei

Het onderzoeksproject 'Integrale aanpak gewasbescherming voor de akkerbouw op zand' loopt van begin 2020 tot eind 2023 (met een eventuele verlenging). Het project is een initiatief van Brancheorganisatie Akkerbouw en het is een publiek-private samenwerking (PPS). Het project wordt uitgevoerd door Wageningen UR. Meerdere private partijen zijn betrokken, waaronder Nefyto-deelnemers Bayer CropScience en Syngenta. De resultaten ervan kunnen worden gebruikt in het Uitvoeringsprogramma Toekomstvisie Gewasbescherming 2030. Op kleigrond loopt een vergelijkbaar project in de Proeftuin voor Agro-ecologie en Technologie, onderdeel van de Boerderij van de Toekomst in Lelystad.

Integrale aanpak staat centraal

Marleen Riemens

"Het project is gestart in januari 2020", vertelt Marleen Riemens. "De essentie van dit project is dat een integrale aanpak centraal staat: een systeemaanpak volgens de principes van Integrated Pest Management (IPM). We zoeken dus niet per gewas-probleem-combinatie de meest effectieve oplossing. De meest effectieve aanpak van een bepaalde gewas-probleem-combinatie is namelijk niet altijd de beste aanpak voor het totale systeem."

De vijf pijlers van de onderzochte integrale aanpak gewasbescherming zijn: (1) een gewasrotatie die ruimer is dan gebruikelijk in de praktijk, (2) rassenkeuze, waarbij de inzetbaarheid van resistente rassen wordt onderzocht, (3) bodembeheer, (4) monitoring tijdens het seizoen, en (5) gerichte bestrijding.

"Het zijn alle vijf bekende instrumenten", merkt Hilfred Huiting op. "Maar wij brengen ze bij elkaar in een systeemaanpak. Om te kijken wat wel en wat niet werkt, juist in combinatie met elkaar. Daarbij kijken we naar opbrengst en kwaliteit. En ook of de gemaakte keuzes arbeidstechnisch en bedrijfseconomisch haalbaar zijn voor een teler. Ook het stimuleren en benutten van biodiversiteit rond het perceel krijgt aandacht in het onderzoek."

Minder afhankelijk van middelen

De land- en tuinbouw zit volop in een transitie naar duurzaam. Voor Nefyto en haar deelnemers is verduurzaming al geruime tijd een belangrijk thema. Als het gaat om gewasbescherming zijn weerbare teeltsystemen een belangrijk uitgangspunt. Met een weerbaar teeltsysteem kan de teler geïntegreerde gewasbescherming (Integrated Crop Management, ICM) optimaal inzetten. En het maakt de teler minder afhankelijk van gewasbeschermingsmiddelen.

Eén van de doelen van het onderzoeksproject is teeltmethoden te vinden die deze verminderde afhankelijkheid bewerkstelligen. Onder de deelnemende partijen aan dit onderzoek bevinden zich ook Nefyto-deelnemers Bayer CropScience en Syngenta.

Nefyto-deelnemers nemen regelmatig deel aan onderzoeksprojecten. Waarom? "Nefyto-bedrijven zijn altijd al betrokken geweest bij de ontwikkeling van Integrated Pest Management", antwoordt Nefyto-directeur Maritza van Assen. "Naar weerbare teelten gaan is ook een belangrijk streven van Toekomstvisie gewasbescherming 2030. Actief participeren in dergelijke projecten ligt in de lijn van onze Visie en Ambitie 'Duurzaam en helder naar de toekomst'. Die Ambitie houdt in dat onze bedrijven oplossingen leveren voor het gezond houden van gewassen. Deze oplossingen omvatten een combinatie van producten, technologie en kennis. Als de verdere ontwikkeling van IPM resulteert in een verminderde afhankelijkheid van middelen, dan is dat gewoon zo. Het gaat om effectieve en duurzame oplossingen voor telers."

Bodem, gewasresten en organische stof

Bodembeheer is één van de onderzochte instrumenten in het project. "Wat we onder meer onderzoeken, is het management van gewasresten", vertelt Marleen Riemens. "Hoe kun je dit zo doen dat ziekten en plagen niet overleven op die gewasresten? Om daarmee te voorkomen dat ze het volgend seizoen een probleem vormen. Denk aan schimmelziekten als phytophthora en alternaria. Tegelijk is er het gegeven dat het onderwerken van gewasresten bijdraagt aan een goed organische stof gehalte van de bodem. Ook organische stof en de keuze van meststoffen zijn aandachtspunten in het onderzoek, evenals de inzet van groenbemesters."

Durven niets te doen

Hilfred Huiting

Een onderdeel van het onderzoek richt zich op het omgaan met schadedrempels. Hilfred Huiting legt uit. "Neem trips in ui. Dat is een plaag waarbij je normaal gesproken snel wil ingrijpen. Maar is dat altijd nodig? Waar ligt precies de schadedrempel voor moeten ingrijpen? Wellicht hoger dan je als teler vanuit je 'gut feeling' denkt. Durven niets te doen of afwachten, is lastig voor een teler. Vanuit het onderzoek willen we tools ontwikkelen voor het monitoren op ziekten en plagen en voor het kunnen kiezen tussen wel of niet ingrijpen. Een belangrijke reden is de beschikbare arbeidscapaciteit, en de daarmee gepaarde gaande kosten, voor regelmatige visuele monitoring. Inmiddels heeft ons onderzoek duidelijk gemaakt dat minder vaak en snel ingrijpen verantwoord kan zijn. En dat je hiermee aanzienlijk bespaart op middelengebruik."

De uitdaging: zonder substitutiestoffen

Bij de keuze van gewasbeschermingsmiddelen heeft het project ervoor gekozen geen gewasbeschermingsmiddelen in te zetten waarvan de actieve stof op de Europese lijst van substitutiestoffen staat. Van de middelen met deze stoffen vervalt de toelating als er voldoende goede alternatieve middelen zijn en er geen problemen met resistentie ontstaan.

"Door geen middelen met substitutiestoffen in te zetten, kunnen we kijken tegen welke knelpunten we aan lopen", zegt Marleen Riemens. "Met andere woorden: stel de toelating van deze middelen vervalt, is de onderzochte teelt dan nog wel mogelijk? We kunnen vanuit onze bevindingen feedback geven aan het beleid."

Zijn er al knelpunten waarin het project op dit vlak tegenaan loopt? Marleen Riemens geeft enkele voorbeelden. "Onkruidbeheer in peen en ui is lastig. De meest aangewezen middelen hiervoor zijn bodemherbiciden. Maar daar zitten veel substitutiestoffen tussen. Dat laatste geldt ook voor alternaria in aardappelen. Daarvoor blijven (zonder substitutiestoffen) zo weinig middelen over, dat je in de knoei komt met resistentiemanagement en het aantal toegestane toepassingen per seizoen."

Een veldbezoek

De meest effectieve aanpak van een bepaalde gewas-probleem-combinatie is niet altijd de beste aanpak voor het totale systeem

TERUG

Lezers waarderen Nefyto Bulletin

De digitale uitgave van Nefyto Bulletin van eind 2020 bevatte een oproep om deel te nemen aan een lezersenquête. Ruim vijftig lezers vulden de enquête in en lieten in hun antwoorden blijken het Nefyto Bulletin te waarderen. De inzenders zijn werkzaam bij de Nefyto-deelnemers, in de land- en tuinbouw, distributie en logistiek, wetenschap en onderzoek, en media.

We lichten er enkele vragen uit:

Wat vindt u van de geboden informatie? Van de inzenders vindt 89 procent de informatie vaak nuttig en de overige 11 procent soms nuttig.

Hoe betrouwbaar vindt u de geboden informatie? Door 64 procent wordt de informatie als zeer betrouwbaar ervaren. De overige 36 procent kwalificeert het als vrij betrouwbaar.

Van de inzenders leest 45 procent het Nefyto Bulletin helemaal en leest 42 procent alleen de artikelen die zij interessant vinden. Dat zijn dan wel de meeste artikelen. Een enkeling beperkt zich tot scannen.

Van 83 procent krijgt het Nefyto Bulletin de kwalificatie prettig leesbaar en duidelijk. De overgang naar de huidige opmaak in tekstblokken wordt door 87 procent op prijs gesteld.

Als meest interessante thema's worden toelatingsbeleid, vergroening, verduurzaming en knelpunten aangegeven. Onderwerpen als biostimulanten en biodiversiteit worden minder interessant gevonden.
Sommige lezers maakten van de gelegenheid gebruik om suggesties te doen. Bijvoorbeeld om vaker stakeholders aan het woord te laten en om meer aandacht te besteden aan nieuwe technologieën. Ook andere suggesties zijn gedaan, zoals vaker medewerkers aan het woord laten, duidelijker stellingname tegen niet-wetenschappelijke (politieke) argumenten, en meer nieuws van zusterorganisaties en van **CropLife Europe** (voorheen ECPA).

Zoals u in de column in deze uitgave kunt lezen, zit Nefyto in een veranderingsproces. Dat heeft ook gevolgen voor de communicatie, waarvan het Nefyto Bulletin onderdeel uitmaakt. De uitslag van de lezersenquête zal daar zeker in worden meegenomen.
Nefyto dankt iedereen die aan de enquête heeft deelgenomen.

TERUG

De blik vooruit en het stokje doorgeven

DOOR MARITZA VAN ASSEN, DIRECTEUR NEFYTO

Nefyto bestaat dit jaar vijftig jaar. Dat moment laten we niet onopgemerkt voorbijgaan. Altijd in voor een feestje, nietwaar? Maar stilstaan bij je vijftigjarig bestaan kan niet zonder je op de organisatie te beraden. Vorig jaar kondigden we dit al aan. Want de bedrijven die bij Nefyto zijn aangesloten, veranderen en verbreden hun activiteiten. Als associatie behartigt Nefyto de belangen van de ontwikkelaars van nieuwe gewasbeschermingstechnologie. Willen wij ons werk goed blijven doen, dan moeten we mee veranderen. Onze Europese organisatie ging ons voor: onder de nieuwe naam **CropLife Europe** wordt nu het gehele palet van gewasbeschermingsoplossingen vertegenwoordigd.

Naar buiten gericht

Bij het bepalen van de toekomst van de organisatie richten we onze blik niet alleen naar binnen. Ik denk dat wij als Nefyto in ons dagelijks werk voor meer dan 80 procent naar buiten zijn gericht. Met een grote en diverse groep stakeholders bespreken we hoe gewasbescherming steeds beter kan. Gerichter, in nieuwe teeltsystemen, met minder emissie, met andere moleculen of met micro-organismen, met innovatieve technieken, met nieuwe kennis, om beleidsdoelen te halen, om nieuwe ziekten en plagen op te lossen. Met minder, en nog beter.

Luistersessies

Het was dan ook volkomen logisch om een aantal van onze stakeholders te vragen naar hun mening over de toekomst van gewasbescherming en de rol die Nefyto moet spelen om ook in de toekomst relevant te zijn. Deze gesprekken, in de vorm van luistersessies, hebben waardevolle inzichten opgeleverd. De conclusies die we daaruit voor de toekomst van Nefyto trekken, zullen we op een later moment met u delen.

Stokje doorgeven

Een jubileum is ook een moment voor persoonlijke afwegingen. Vaak kreeg ik in de afgelopen jaren de vraag: 'Werk jij nou nog steeds voor Nefyto?'. Steeds kon ik bevestigend antwoorden en daaraan toevoegen: 'Met veel plezier'. Sinds ik in 1985 als pas afgestudeerd jurist bij Brabers begon, is gewasbescherming steeds mijn belangrijkste aandachtsgebied geweest.

Tijdens het 25-jarig jubileum van Nefyto in 1996 kreeg ik de verantwoordelijkheid van directeur. Die rol heb ik al die jaren met veel enthousiasme vervuld. Nu het nieuwe jubileum nadert en de organisatie zich mogelijk in een nieuw jasje gaat steken, vind ik het een goed moment om het stokje door te geven.

Geweldig team

Het is met genoegen dat ik, mede namens het Nefyto Bestuur, **Jan Verschoor** bij u introduceer als toekomstig directeur van Nefyto per 1 juni aanstaande. Jan brengt een schat aan ervaring op relevante terreinen met zich mee en hij heeft er veel zin in om voor de sector aan de slag te gaan. We zullen Jan op een later moment uitgebreid aan u voorstellen.
Hij kan bouwen op een geweldig team. Een klein maar hecht team, dat gepokt en gemazeld is en dat alle ins en outs van het gewasbeschermingsbeleid kent. Een team dat de energie en creativiteit heeft om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Samen met de super gemotiveerde medewerkers van de bij Nefyto aangesloten bedrijven, wiens kennis en input onmisbaar is, zal het zeker lukken om ook in de toekomst een gerespecteerde, representatieve organisatie te zijn.

Feestelijke bijeenkomst?

Een jubileum vraagt om een feestelijke bijeenkomst. Of deze nog in de loop van dit jaar zal plaatsvinden, ligt (gelet op de omstandigheden) buiten onze macht.
Maar u blijft van Nefyto horen! De blik vooruit, in termen van de Nefyto Visie en Ambitie: 'Duurzaam en helder naar de toekomst'.
En al die mensen waarmee ik zo fijn heb samengewerkt in de afgelopen jaren, hoop ik ook in de komende tijd te ontmoeten.

TERUG